

DET KONGELIGE
SAMFERDSELSDEPARTEMENT

Helsedirektoratet

Deres ref

Vår ref

Dato

21/1808-2

4. oktober 2021

Høring - Veileder til utredningsinstruksen på folkehelseområdet

Vi viser til forslaget til veileder som ble sendt på høring 29.06.2021.

Samferdselsdepartementet ser nytten av at virkninger som ulike tiltak har for folkehelsen er godt belyst slik at det kan hensyntas av beslutningstakere. I forslaget til veileder går det tydelig fram innledningsvis hvilke instruks, rundskriv og veiledere som gjelder for utredninger og samfunnsøkonomiske analyser.

Helsedirektoratet spør spesielt om

- veilederen oppfattes å være i samsvar med intensjonene/føringene i sentrale grunnlagsdokumenter som utredningsinstruksen, NOU 2012:16 *Samfunnsøkonomiske analyser*, Finansdepartementets rundskriv R-109/2014 og DFØs *Veileder i samfunnsøkonomiske analyser*
- om veilederens anbefalinger og veiledning om håndtering av helsekonsekvenser oppfattes som nyttig i analyser innenfor din etats/organisasjons ansvarsområde.

I samferdselssektoren har det over lang tid og på tvers av transportformene vært arbeidet både med sektorvise veiledere og felles rutiner basert på sentrale føringer. Det er brukt mye ressurser på å utvikle metoder og praksis for å vurdere virkninger av tiltak i sektoren. I sektoren pågår kontinuerlig arbeid for å utvikle kunnskap om faktagrunnlag og konsistens i forutsetninger for å sikre mest mulig sammenlignbare resultater. Selv om Helsedirektoratets forslag som er sendt på høring fastslår hvilke sentrale grunnlagsdokumenter som gjelder, framstår det uklart hvordan denne veilederen og anbefalinger som gis her skal brukes mht. til eksisterende regelverk og hvilke føringer det er tenkt at denne skal gi ut over etablerte

Postadresse
Postboks 8010 Dep
0030 Oslo
postmottak@sd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.sd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 904

Avdeling
Bane- og
planavdelingen

Saksbehandler
Annelene Holden
Hoff
22 24 82 40

rundskriv og veiledere. Dette gjelder særlig hvorvidt verdier for leveår kan inkluderes i analyser i sektoren.

Etter vårt syn er det satt av mye plass til drøfting og argumentasjon for valg av helseenhet uten at det er lett å følge hvordan dette samsvarer med verdier som allerede inngår i analysene (som verdien av statistisk liv).

Dersom vi skal videreutvikle verktøyet for analyser på samferdselsområdet med fornyede eller ytterligere vurderinger av folkehelseeffekter, eksempelvis som følge av tiltak som berører både sykkel, gange, trafiksikkerhet, støy og luftforurensning, bør Samferdselsdepartementet og transportvirksomhetene med fagkompetanse på området inviteres til dialog. Dette vil kunne være et grunnlag for å vurdere hvordan denne veilederen kan fungere som et supplement og vil gjøre det mulig å eventuelt tilpasse veiledere og praksis i samferdselssektoren. Dette gjelder både hvordan slike effekter kan identifiseres og hvordan de kan inngå i samfunnsøkonomiske analyser i transportsektoren, jf også sjekklisten som starter på side 17. Etter vårt syn gir veilederen slik den nå foreligger for lite tydelige anbefalinger for hvordan vi kan sørge for konsistent verdsetting av folkehelseeffekter. I tillegg ser det ut til at disse anbefalingene går ut over det som rundskriv R-109 åpner for.

Videre har vi noen konkrete innspill til teksten:

- Til boksen om "Bolig, areal- og transportplanlegging" på side 18 mener vi ordet *optimal* bør utgå foran "planlegging", siden det er selve gjennom selve planleggingen som konsekvensene skal vurderes.
- Til eksempel 3 i vedlegg 3, "Valg av analysetype for miljøtiltak – F.eks. redusert lokal luftforurensning og støy" har vi to kommentarer:
  - o Andre setning i første avsnitt er svært uklart og det bør presiseres hva som menes ("Men miljøproblemer kan også ha paralleller til fysisk inaktivitet og folkehelse i de tilfeller der tiltak vurderes som oppfølging av nasjonale mål eller i de tilfeller der miljøproblemet er en eksternalitet som forurenser/problemeier verken tar ansvar for eller betaler for.")
  - o Videre står det at "Selv om miljøtiltak i større grad har indirekte helseeffekter ....." Det er riktig at klimatiltak har indirekte helseeffekter, men for miljøtiltak ellers – f.eks tiltak mot støy, luftforurensning og vannforurensning – er ofte helseeffektene hovedbegrunnelsen. "Miljøtiltak" bør derfor erstattes med "klimatiltak".

Vi ser fram til videre dialog om mulighetene til faglig utvikling for å oppnå bedre beslutningsgrunnlag, i samarbeid med berørte faginstanser. Disse omfatter virksomhetene som er oppført som høringsinstanser (Jernbanedirektoratet og Statens vegvesen), samt de øvrige transportvirksomhetene som også gjennomfører samfunnsøkonomiske analyser for sine tiltak, hvor effekter for liv og helse ofte inngår (Kystverket, Nye Veier AS, BaneNOR, Avinor og Luftfartstilsynet).

Med hilsen

Gry Dyregrov Hamarsland (e.f.)
avdelingsdirektør

Annelene Holden Hoff
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer